

испр. – М.: Издательство «Экзамен», 2003. – 960 с.

2. Великий тлумачний словник української мови / Упоряд. Т.В. Ковальова: Худож. оформлювач Б.П. Бублик. – Харків: Фоліо, 2005. – 767 с.

3. Економічний потенціал регіону: пріоритети використання: Монографія / І.М. Школа, Т.М. Ореховська, І.Д. Козменко та ін., за ред. І.М. Школи. – Чернівці, 2003. – 464 с.

4. Єріна Статистичне моделювання та прогнозування: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001. – 170 с.

5. Мармоза А.Т. Практикум з теорії статистики. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 344 с.

6. Опря А.Т. Статистика. Математична статистика. Теорія статистики: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 472 с.

7. Пастухова В.В. Стратегічне управління підприємством: філософія, політика, ефективність: Монографія. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2002. – 302 с.

8. Словник іншомовних слів / За ред. О.С. Мельничука. – Київ: Головна редакція Української радянської енциклопедії, 1985. – 967 с.

9. Современный словарь иностранных слов: толкования, словоупотребления, этимология / Л.М. Баш, А.Б. Боброва и др. – 4-е изд., стереотипное. – М.: Цитадель-трейд, Рипол классик, 2003. – 960 с.

10. Сучасний словник іншомовних слів / Уклали: О.І. Скопненко, Т.В. Цимбалюк. – К.: Довіра, 2006. – 789 с.

11. Сучасний тлумачний словник української мови: 65000 слів / За заг. ред. В.В. Дубічинського. – Х.: ВД „ШКОЛА”, 2006. – 1008 с.

12. Тлумачний словник сучасної української мови / Укладачі Л.П. Коврига, Т.В. Ковальова, В.Д. Пономаренко / За ред. В.С. Калашника. – Харків: Белкар-книга, 2005. – 800 с.

13. Управління підприємствами: сучасні тенденції розвитку: Монографія / Н.П. Гончарова, О.С. Федонін, Г.О. Швиданенко та інш. / За заг. ред. О.С. Федоніна. – К.:КНЕУ, 2006. – 288 с.

14. <http://ru.wikipedia.org/wiki>

15. http://www.tolerance.org.md/rom/docs/decl_u.htm

Надійшла 23.03.2010

УДК: 336.5:338.439:635.5

О. Б. СТЕФАНІВ

Львівський національний аграрний університет

ДЕРЖАВНА ПРОГРАМА ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМСТВ ПТАХІВНИЧОЇ ГАЛУЗІ

У статті розглянуто проблему державного фінансування птахівничої галузі, зокрема через програму здешевлення кредитів. Обґрунтовано потребу в бюджетних дотаціях, доплатах за продукцію птахівництва. Проаналізовано прямі й непрямі форми державної підтримки сільськогосподарських підприємств.

The problem of the state financing of poultry farming industry in the article is considered, in particular through the program of reduction of prices of credits. Grounded requirement in budgetary grants, additional charges for the products of the poultry farming. The direct forms of state support of agricultural enterprises are analyzed.

Ключові слова: птахівництво, фінансування, державна підтримка, бюджетні дотації, птахівничі підприємства, державне регулювання.

Вступ. На сьогоднішній день в Україні фактично відсутня цілеспрямована і системна політика держави щодо забезпечення гарантії продовольчої безпеки країни та підвищення конкурентоспроможності аграрного сектору на внутрішньому та зовнішньому ринках. Об'єктивна необхідність державного регулювання сільського господарства і, в свою чергу птахівництва як однієї із складових зумовлена певними унікальними можливостями, які притаманні цій галузі, її місцем і значенням у забезпеченні продовольчої безпеки та житті суспільства.

Основною проблемою сучасного агропромислового комплексу є створення ефективного виробництва сільськогосподарської продукції, яке здатне забезпечити продовольчу безпеку країни. Вирішення цієї проблеми залежить від державної економічної політики та ринкового механізму саморегулювання. Тому створення умов для формування ефективного конкурентоспроможного виробництва продукції птахівництва повинна забезпечувати державна аграрна політика держави.

Основний розділ. Державне регулювання птахівництва розглядається як сукупність економічних, організаційно-економічних і соціальних заходів, що здійснюється державними органами з метою забезпечення ефективного соціально-економічного розвитку підприємств, покращення якості продукції та підвищення її конкурентоспроможності. У процесі такого регулювання здійснюється економічна підтримка птахівничих підприємств, забезпечується необхідний рівень їх доходності за умов несприятливої ринкової кон'юнктури, а також виробництва такого обсягу продукції відповідної якості, яка б задовольняла потреби споживачів і тим самим зберігала соціальну стабільність у суспільстві.

Вагомий вклад в обґрунтування проблеми державного регулювання сільського господарства, і зокрема галузі птахівництва, зробили Діброва А.Д., Минів Р.М., Батюк Б.Б., Олійник Т.І., Бородіна О.М., Полозенко Д.В., Лукінов І.І., Янків М.Д. В роботах зазначених авторів обґрунтована об'єктивна необхідність державного регулювання сільського господарства, визначені цілі, завдання і функції державного регулювання в процесі ринкової трансформації галузі з урахуванням національних особливостей.

Важливим є недопущення надмірного впливу державних органів на діяльність птахівничих підприємств, оскільки це може призвести до зменшення стимулів здійснення інновацій, зниження інвестиційної привабливості галузі та негативно вплинути на ефективний розвиток птахівництва, враховуючи специфіку його функціонування.

Програма розвитку галузі птахівництва України складена для вирішення поставлених завдань, досягнення стабілізації та нарощування обсягів виробництва, динамічного розвитку. Використовуючи метод математичного аналізу та прогнозування, програма передбачає наступне: основними факторами розвитку галузі, окрім інвестицій, є технічне переоснащення й розширення виробничих потужностей птахівничих підприємств, якісне поліпшення племінних ресурсів, сучасний менеджмент і державну підтримку [3, с.49]. Усе це повинно здійснюватися шляхом запровадження спеціальних режимів оподаткування податком на додану вартість та введення фіксованого сільськогосподарського податку, доплати агропідприємствам за продані на забій кондиційні кури-бройлери, часткового фінансування програми селекції у птахівництві, здійснення фінансової підтримки підприємств через механізм здешевлення коротко і довгострокових кредитів, часткові компенсацією 30 % вартості складної сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва, кліткового обладнання й придбання його за умовами фінансового лізингу.

Галузь птахівництва тримається на трьох китах. Перший — це обладнання. Сьогодні для того, щоб сучасне обладнання приходило в галузь, працюють три державні механізми. Це довгострокові кредити, пільгові, 30-відсоткова компенсація вартості складної сільськогосподарської техніки, куди входить обладнання для птахівництва і є реальне фінансування, а також фінансовий лізинг. Другий — це корми. Сучасні кроси, сучасні технології потребують сучасних систем годівлі. Для того, щоб галузь могла забезпечити себе кормами, діє програма короткострокового кредитування, коли кожне птахогосподарство може взяти короткостроковий пільговий кредит, закупити собі корми. Третій — кроси птиці, або те, що називається селекцією. Підтримується теж двома державними програмами. По-перше, це довгострокове кредитування для придбання селекційної птиці. По-друге, пряме фінансування з Державного бюджету програми селекції у тваринництві та птахівництві. Розвиток птахівничих підприємств неможливий без банківського кредитування, зокрема без бюджетного фінансування. Серйозною допомогою є прямі бюджетні дотації сільгоспідприємствам за кондиційне м'ясо бройлерів, часткове фінансування за програмою селекції в птахівництві. Нині птахівництво — це практично повністю приватний бізнес, де використовуються найсучасніші інтенсивні технології [5, с.47].

Основними перевагами переходу до політики прямої державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників є те, що поряд з посиленням конкуренції на агропромисловому ринку, підвищенням рівня прозорості державної аграрної політики, вигод для самих товаровиробників, цей механізм пом'якшує негативні впливи державного втручання.

Ефективність державного регулювання полягає в тому, щоб розумно і зважено використовувати важелі економічної діяльності держави в процесі реалізації економічної політики саме в тих історичних та національних умовах, що склалися. Різке скорочення державного регулювання трансформаційних процесів, переоцінка можливостей ринкового саморегулювання створили ситуацію, коли, за словами академіка І.І. Лукінова: "Ринкові й державні регулятори спрацьовують тепер на прискорення втрат національного товаровиробництва... Цінова, податкова і фінансово-кредитна політика держави... перетворилася з активного стимулятора проведення ефективних агропродовольчих реформ у могутню руйнівну силу виробничого й ринкового потенціалу" [4, с.48].

Роль державних органів управління в регулюванні АПК, зокрема й галузі птахівництва, насамперед, через використання ними економічних важелів і стимулів, в умовах ринкових відносин зростає і зростатиме. Водночас вирішення всіх господарських питань повинно стати прерогативою господарюючих суб'єктів. Основними функціями державного регулювання, як зазначив М.Янків, повинні стати:

- раціональне використання бюджетних коштів, дотацій та кредитних ресурсів;
- здійснення заходів щодо цінового регулювання і еквівалентності обміну між промисловістю і сільським господарством;
- формування регіональних продовольчих фондів, організація маркетингового обслуговування сільських товаровиробників і сфери послуг;
- проведення ефективності інвестиційної та інноваційної політики та ін. [6, с.54].

Для розуміння державної підтримки підприємств птахівничої галузі розглянемо важелі державного регулювання (рис. 1).

Досвід багатьох країн свідчить, що не завжди збільшення бюджетних витрат пов'язане з покращенням положення сільськогосподарських товаровиробників. Переважна частина коштів так і не

доходить до кінцевого отримувача. Інколи агропродовольча політика призводить до того, що прямі бюджетні витрати зростають, а реальні надходження сільськогосподарським товаровиробникам та ефективність виробництва знижуються. Подібний результат спостерігається по багатьох державних програмах підтримки сільськогосподарських товаровиробників в Україні. На думку Бородіної О.М., сучасна система державної підтримки аграрного сектора в узагальненому вигляді визначається наступними характерними особливостями:

Рис. 1. Важелі державного регулювання галузі птахівництва

- відсутність науково обґрунтованих системних підходів до розуміння суті, завдань і наслідків реалізації аграрної політики в державі та ігнорування ключових обмежень та взаємозалежних ринкових зв'язків;
- непрозорість механізмів розподілу та недоступність одержання коштів для значної частини сільськогосподарських підприємств, фермерських господарств, майже всіх дрібнотоварних господарств населення;
 - неефективне використання вкладених бюджетних коштів, що визначається низькою їх віддачею та неадекватними кінцевими результатами діяльності сільськогосподарських підприємств;
 - недосконалість механізмів отримання й розподілу бюджетних коштів і порушення бюджетної дисципліни при їх використанні, що призводить до недовикористання виділених бюджетних коштів;
 - порушення принципу справедливості при розподілі державних коштів та зміна кінцевих бенефіціантів [1, с.111-114].

Аналізуючи цілі державної політики аграрного сектора економіки, потрібно погодитися з тим, що забезпечення його сталого розвитку й розв'язання проблеми продовольчої безпеки держави у ринкових умовах неможливі без прибуткового ведення сільськогосподарського виробництва. Водночас прибутковість будь-якої галузі, в тому числі й птахівництва, створює передумови для задоволення інтересів власників підприємств.

В сучасних умовах за державної підтримки здійснюється формування системи кредитного забезпечення сільського господарства. Важливим складовим елементом цієї системи є спеціальний режим кредитування, який був запроваджений шляхом уведення в дію механізму часткової компенсації з державного бюджету процентної ставки за кредитами комерційних банків сільськогосподарським товаровиробникам та іншим підприємствам АПК. Діючий пільговий механізм здешевлення кредитів є державною програмою фінансової підтримки, спрямованою на стимулювання грошового кредитування та поліпшення умов надання кредитів підприємствам АПК. Головна мета урядової програми полягає в заміні практики прямої участі держави в кредитному забезпеченні аграрного сектора економіки України ринковими стимуляційними інструментами, одним є механізм здешевлення кредитів [2, с.16].

Дана програма має свої особливості, відзначається рядом переваг і недоліків. Основними перевагами програми здешевлення кредитів є: зростання обсягів пільгового кредитування підприємств АПК і сільськогосподарських підприємств; розширення напрямів кредитного забезпечення через комерційні банки та кредитні спілки; продовження термінів користування кредитами на умовах здешевлення до 3 років і зростання питомої ваги середньострокових кредитів; зростання середнього розміру кредиту, наданого одному позичальнику.

До недоліків програми державного регулювання через механізм здешевлення кредитів можна віднести: невідповідність деяких напрямів цільового використання пільгових кредитів економічно

обґрунтованим строкам кредитування; наявність адміністративного методу регулювання, який полягає в обмеженні максимального розміру процентної ставки за кредитами, за яким здійснюватиметься часткова компенсація процентної ставки з державного бюджету; неврахування повною мірою об'єктивних вимог сільськогосподарських позичальників щодо своєчасності надходження кредитних ресурсів у технологічно обумовлені терміни; недосконалість механізму розподілу лімітів бюджетних коштів за регіонами.

Розглянемо державну підтримку технічного переоснащення галузі птахівництва (табл. 1).

Державна підтримка безумовно дозволить відчутно поліпшити забезпечення технікою, провести переоснащення та вдосконалення птахівничих комплексів. Крім того, на лізингових засадах у 2006-2007 роках на птахофабрики Львівської області надійшло близько 9 тис. одиниць різної сучасної техніки вітчизняного виробництва.

Для стимулювання розвитку тваринництва, у тому числі і птахівництва, запроваджено систему дотацій. Зокрема, фінансова підтримка надається сільськогосподарським товаровиробникам за вирощені ними та продані на забій і переробку суб'єктам господарювання, які мають власні (орендовані) переробні потужності, або забиті та перероблені у власних (орендованих) переробних цехах курчата-бройлери, качки, гуси, індики. На основі Постанови КМУ від 1 серпня 2008 року фінансова підтримка за вирощену і продану птицю надається в розмірі: за курей – 1 грн. (раніше – 0,65 грн); для качок, гусей та індиків – 1,4 грн (раніше – 0,9 грн) [7].

Таблиця 1

Державна підтримка технічного переоснащення галузі тваринництва та птахівництва сучасною технікою вітчизняного виробництва

	Рік					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Обсяг інвестицій в технічне переоснащення галузі тваринництва та птахівництва технікою вітчизняного виробництва, млн. грн.	200	375	475	500	650	650
Фінансовий лізинг, млн. грн.	20	37,5	47,5	50	65	65
Часткова компенсація до 40% вартості складної сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва, млн. грн.	54	101,25	128,25	135	175,5	75,5
Часткова компенсація кредитної ставки за позиками комерційних банків, млн. грн.	25,2	47,25	59,85	63	81,9	81,9

*Програма розвитку галузі птахівництва України на 2005-2008 рр. — К., 2005. — 23 с.

Крім дотацій, державна підтримка галузі птахівництва виражається через:

- запровадження спеціальних режимів оподаткування податком на додану вартість та введений фіксований сільськогосподарський податок;
- введення часткового фінансування програми селекції в птахівництві;
- здійснення фінансової підтримки через механізм здешевлення кредитів;
- часткову компенсацію 30% вартості складної сільськогосподарської техніки вітчизняного виробництва.

Висновки. В сучасних умовах перед виробниками м'яса птиці стоїть завдання планомірного нарощування обсягів виробництва та застосування при цьому нових засад організації цієї галузі через впровадження нових технологій і сучасних наукових розробок.

З метою забезпечення населення високоякісними дієтичними продуктами харчування, стабілізації галузі птахівництва потрібно:

- відновити і розширити виробництво продукції птахівництва на промисловій основі, використавши для цього, насамперед, певний потенціал птахофабрик, бройлерних комплексів і спеціалізованих підприємств з виробництва продукції птахівництва;
- зміцнити матеріально-технічну базу птахівницьких підприємств;
- ширше залучати в галузь кошти вітчизняних і зарубіжних інвесторів;
- посилювати інтеграційні процеси із залученням переробних і комбікормових підприємств, промислово-фінансових груп для виробництва конкурентоспроможної продукції;
- посилити контроль за цінами на енергоносії, кормові та інші матеріально-технічні ресурси, а також розв'язати проблему диспаритету цін, без чого неможливий нормальний розвиток галузі.

Для вирішення всіх цих питань, що нагромадилися в галузі птахівництва, потрібна активна підтримка держави.

Література

1. Бородіна О.М. Державна підтримка сільського господарства: концепція, механізми, ефективність / О.М. Бородіна // Економіка сільського господарства. – 2006. – № 1. – С. 109-125.

2. Дем'яненко М. Кредитний механізм аграрного сектора економіки в період становлення ринкових відносин / М. Дем'яненко // Економіка України. – 1999. – № 4 – С. 15-24.
3. Діброва А.Д. Удосконалення державного регулювання сільськогосподарського виробництва в Україні / А.Д. Діброва // Економіка АПК. – 2009. – № 7. – С. 44-50.
4. Лукинов І.І. Регулюючі ринкові і державні механізми в агробізнесі України / І.І. Лукинов // Економіка АПК. – 1999. – № 1. – С. 48.
5. Минів Р.М. Державне регулювання галузі птахівництва / Р.М. Минів, Б.Б. Батюк // Економіка АПК. – 2007. – № 6. – С. 46-56.
6. Організаційно-економічні механізми розвитку і функціонування АПК України : [монографія] Янків М.Д. – Львів : Коопосвіта, 2000. – С. 168.
7. www.magazine.faaf.org.ua

Надійшла 15.03.2010

УДК 20.51.01; 371:351.851

О. А. ФИЛИППОВА, М. Н. ШИБАНОВА
Поволжский государственный университет сервиса

ПРИМЕНЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОЦЕССЕ ПРЕДОСТАВЛЕНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УСЛУГ

Рассматриваются вопросы применения информационных технологий в деятельности кафедр и преподавателей вуза, описываются возможности и способы применения в работе наиболее распространенных в вузах программ и сервисов компании «Microsoft», кроме того предложена модель портала онлайн-обучения.

The use of information technology in the activities of university departments and professors are considered in the article. The possibilities and ways of using the most popular programs and services of Microsoftin company for the purposes of higher education are described; besides, a model of online learning portal is suggested.

Ключевые слова: информационные системы, система дистанционного обучения, портал онлайн-обучения.

Введение

Будущее России во многом предопределяется её системой образования. Образованность, компетентность и профессионализм выступают ключевыми факторами общественного развития. Это всемирно признанный факт. В настоящее время можно с полной уверенностью констатировать становление рынка образовательных услуг. А как известно, никакой рынок не может существовать без информационных технологий. Именно этот факт заставляет нас обратиться к системе дистанционного обучения посредством Интернета или системе онлайн-обучения, что решает не только задачи пространства, но и финансовой экономии. За последние годы система онлайн-обучения начала внедряться в систему российского образования, но пока широкого распространения не получила, одной из основных причин препятствующих этому является отсутствие учебных программ, удовлетворяющих запросам организаций.

Основной раздел

В своем исследовании мы рассмотрим организацию управления дистанционным обучением посредством сети Интернет в области высшего профессионального образования на примере регионального университета, который имеет два корпуса в черте города и несколько филиалов, удаленных от центра университета.

Отличительной особенностью современной системы образования является резкое возрастание прямых и обратных связей по всей вертикали управления. На сегодняшний день традиционные способы работы с информацией практически изжили себя, и поэтому приоритетной задачей высшей школы является внедрение информационных технологий не только в образовательный процесс, но и систему управления высшим учебным заведением в целом. Следовательно, это приводит нас к внедрению в сферу высшего профессионального образования дистанционного обучения посредством сети Интернет и использованию других технологий в обучении студентов. Форма дистанционного обучения в сравнении с традиционной имеет ряд очевидных преимуществ: мобильность, технологичность, гибкость системы. Основным отрицательным моментом такой формы обучения является отсутствие очного общения между обучающимися и преподавателем. То есть все моменты, связанные с индивидуальным подходом и воспитанием, исключаются. По мнению авторов, главной задачей в данном случае является качество предоставляемых знаний для обучающихся и их контроль.

Для решения поставленной задачи авторами предлагается модель портала системы онлайн-обучения на основе уже имеющихся методик дистанционного обучения и опыта вуза (рис. 1)

Рассмотрим предложенную модель подробнее. Администратор и студент попадают в систему при помощи авторизации, далее администратор контролирует посещение курсов, определяет права пользователей портала, осуществляет присвоение сертификатов тому или иному студенту, а также обновление и редактирование материалов контента портала.